

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskonnaminister
määrus
algtekst-terviktekst
13.01.2020
RT I, 03.01.2020, 3

Võru maakonna kaitstavad looduse üksikobjektid ja nende piiranguvööndi ulatus

Vastu võetud 19.12.2019 nr 77

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 10 lõike 6 ja § 11 lõike 3 alusel.

§ 1. Määruse eesmärk

- (1) Määruse eesmärk on tagada Võru maakonnas asuvate kaitstavate looduse üksikobjektide säilimine.
- (2) Määrusega nimetatakse Võru maakonnas asuvate kaitstavate looduse üksikobjektide või -objektide rühma nimi ja asukoht ning määratakse piiranguvööndi ulatus. Määruses nimetatud kaitstava looduse üksikobjekti või objektide rühma piiranguvööndi ulatus või pindala on esitatud kaartidel määruse lisades¹.

§ 2. Üksikpuude või puude gruppide piiranguvööndi ulatus

Määrusega kehtestatakse Võru maakonnas paiknevatele üksikpuudele järgmine piiranguvööndi ulatus:

- 1) Haabsaare kollased kased² Antsla vallas Haabsaare külas – 0,27 ha (lisa 1);
- 2) Mäe-Lõhtsuu tamm³ Antsla vallas Kirikuküla külas – 0,77 ha (lisa 2);
- 3) Tamme-Lauri tamm³ Antsla vallas Urvaste külas – 50 m (lisa 3);
- 4) Väikuni viieharuline kuusk ehk Punde puntrakuusk⁴ Antsla vallas Pihleni külas – 30 m (lisa 4);
- 5) Haki männid⁵ Rõuge vallas Pulli ja Kavõldi külas – 0,19 ha (lisa 5);
- 6) Kadõni peltai⁶ Rõuge vallas Kadõni külas – 30 m (lisa 6);
- 7) Karisöödi tamm⁷ Rõuge vallas Karisöödi külas Peetri jõe maastikukaitsealal – 0 m (lisa 7);
- 8) Kooli peltai⁶ Rõuge vallas Misso alevikus – 0,08 ha (lisa 8);
- 9) Korgõmäe ristipeltai⁸ Rõuge vallas Nilbõ külas – 50 m (lisa 9);
- 10) Mustahamba tamm⁵ Rõuge vallas Mustahamba külas Haanja looduspargis – 0 m (lisa 10);
- 11) Mäenurme tammed² Rõuge vallas Kurõ külas – 30 m + 30 m (lisa 11);
- 12) Ruuga peltai⁵ Rõuge vallas Väiku-Ruuga külas – 15 m (lisa 12);
- 13) Ruuga tamm⁵ Rõuge vallas Väiku-Ruuga külas – 0,74 ha (lisa 13);
- 14) Rõuge tammed⁹ Rõuge vallas Rõuge alevikus Haanja looduspargis – 0 m (lisa 14);
- 15) Sinisilla tamm⁶ Rõuge vallas Uue-Saaluse külas Haanja looduspargis – 0 m (lisa 15);
- 16) Snikkeri ehk Savimäe tamm⁶ Rõuge vallas Savimäe külas – 50 m (lisa 16);
- 17) Soolätte künnapuu⁷ Rõuge vallas Soolätte külas – 30 m (lisa 17);
- 18) Sänna hiigellehis⁶ Rõuge vallas Sänna külas – 0,16 ha (lisa 18);
- 19) Hendriku tamm⁶ Võru vallas Saaremaa külas Haanja looduspargis – 0 m (lisa 19);
- 20) Hinsu peltai⁹ Võru vallas Hinsu külas – 30 m (lisa 20);
- 21) Jõorte peltai¹⁰ Võru vallas Parksepa alevikus – 0,17 ha (lisa 21);
- 22) Kaasjärve määnd ehk Mütä peltai² Võru vallas Sika külas – 20 m (lisa 22);
- 23) Kapera määnd ehk Koobaskõsõ peltai² Võru vallas Kornitsa külas – 0,18 ha (lisa 23);
- 24) Konnametsa männid⁵ Võru vallas Võrumõisa külas – 0,21 ha (lisa 24);
- 25) Korgõmäe peltai⁶ Võru vallas Tohkri külas Haanja looduspargis – 0 m (lisa 25);
- 26) Puudesalu Tammetsõõr⁶ Võru vallas Tohkri külas Haanja looduspargis – 0 m (lisa 26);
- 27) Rahapeltai¹⁰ Võru vallas Raiste külas – 0,1 ha (lisa 27);
- 28) Rebasmäe kuused¹¹ Võru vallas Rebasmäe külas – 0,26 ha (lisa 28);
- 29) Reinu kadakas⁸ Võru vallas Pille külas – 15 m (lisa 29);
- 30) Roosisaare tammed⁶ Võru vallas Roosisaare külas – 0,71 ha ja 30 m (lisa 30);

- 31) Roosisaare mänd⁶Võru vallas Roosisaare külas – 30 m (lisa 31);
- 32) Rootsi aegne pettäi²Võru vallas Mustassaare külas – 50 m (lisa 32);
- 33) Sarnito künnapuud¹²Võru vallas Saarde külas – 0,36 ha (lisa 33);
- 34) Toborna pettäi⁶Võru vallas Noodasküla külas – 10 m (lisa 34);
- 35) Tohkre tammed⁶Võru vallas Tohkri külas Haanja looduspargis – 0 m (lisa 35);
- 36) Kuremäe mänd¹³ehk Plotina pettäi Setomaa vallas Kahkva külas – 0,2 ha (lisa 36);
- 37) Lautsi pettäi¹⁴Setomaa vallas Verhulitsa külas – 0,18 ha (lisa 37);
- 38) Lepiku pettäi¹⁵Setomaa vallas Kahkva külas – 0,18 ha (lisa 38);
- 39) Meremäe männid ehk Ustinapedäjäd²Setomaa vallas Meremäe külas – 0,12 ha (lisa 39);
- 40) Rõсна kadakas⁴Setomaa vallas Rõсна külas – 20 m (lisa 40);
- 41) Sapimäe pettäi⁸Setomaa vallas Napi külas – 0,2 ha (lisa 41);
- 42) Tsiргу mänd ehk Kalmõpettäi²Setomaa vallas Tsiргу külas – 0,07 ha (lisa 42).

§ 3. Geoloogiliste üksikobjektide piiranguvööndi ulatus

Määrusega kehtestatakse Võru maakonnas paiknevatele geoloogilistele üksikobjektidele järgmine piiranguvööndi ulatus:

- 1) Hinnimäe rändrahn¹⁶Rõuge vallas Soolätte külas – 30 m (lisa 43);
- 2) Ihandu liivapaljand ehk Kunnasilla koopad⁶Rõuge vallas Kaugu külas – 0,15 ha (lisa 44);
- 3) Korgõmäe Ivannikivi⁵Rõuge vallas Rebäse külas Haanja looduspargis – 0 m (lisa 45);
- 4) Lagakivi²Võru vallas Illi külas – 30 m (lisa 46);
- 5) Pütsepä rändrahn¹⁷Võru vallas Heinasoo külas – 30 m (lisa 47);
- 6) Tinnipalu rändrahn¹⁸Võru vallas Hutita külas – 30 m (lisa 48);
- 7) Tsutsu kivi⁵Võru vallas Hannuste külas – 30 m (lisa 49);
- 8) Karisilla kivi¹⁹Setomaa vallas Treski külas – 0,02 ha (lisa 50);
- 9) Niitsiku Suurkivi²⁰Setomaa vallas Niitsiku külas – 30 m (lisa 51).

§ 4. Hüdrogeoloogiliste üksikobjektide piiranguvööndi ulatus

Määrusega kehtestatakse Võru maakonnas paiknevatele hüdrogeoloogilistele üksikobjektidele järgmine piiranguvööndi ulatus:

- 1) Allikas Uue-Antsla kalatiigi lätted⁷Antsla vallas Uue-Antsla külas – 0,67 ha (lisa 52);
- 2) Rebasmäe allikad¹¹ja ürgmets Võru vallas Rebasmäe külas – 4,45 ha (lisa 53).

§ 5. Maastiku üksikelementide piiranguvööndi ulatus

Määrusega kehtestatakse Võru maakonnas paiknevatele maastiku üksikelementidele järgmine piiranguvööndi ulatus:

- 1) Võidumägi²Rõuge vallas Söödi ja Vihkla külas – 17,3 ha (lisa 54);
- 2) Ilumetsa kraatrid²¹Võru vallas Rebasmäe külas – 1,1 ha ja 0,78 ha (lisa 55).

§ 6. Kaitsekord

(1) Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitsekord on kehtestatud keskkonnaministri 2. aprilli 2003. a määrusega nr 27 „Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri”.

(2) Kaitstava looduse üksikobjekti paiknemisel kaitsealal tuleb tegevuste kavandamisel lähtuda ka vastavas kaitseala kaitse-eeskirjas sätestatust.

§ 7. Üksikobjektide kaitsmise ja piiranguvööndi ulatuse määramise põhjendused

Määruse seletuskirjas²²on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla jätmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti piiranguvööndi piiri ulatuse ja kulgemise kohta.

§ 8. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 9. Määruste muutmine

(1) Keskkonnaministri 28. juuli 2009. a määruses nr 41 „Põlvamaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 punktist 2 jäetakse välja tekstiosa „– 15 meetrit”;

2)lisas esitatud kaart „Rõсна kadakas” tunnistatakse kehtetuks.

(2) Keskkonnaministri 12. mai 2006. a määruses nr 33 „Võrumaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõike 1 sissejuhatavast lausest jäetakse välja tekstiosa „koos neid ümbritseva piiranguvööndiga, mille ulatus on 50 m”;

2)paragrahvi 2 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

3)lisas esitatud kaardid „Saarniite jalakas” ja „Väikuni viieharuline kuusk ehk punde puntrakuusk” tunnistatakse kehtetuks.

§ 10. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 25. mail 2011. a käskkirjaga nr 729 algatatud haldusmenetluses. Menetluse ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 11. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹Üksikobjektid ja piiranguvööndi piir on kantud määruse lisas esitatud kaartidele, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaartidega saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

²Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Võru rajooni Töörahva Saadikute Nõukogu 30. märtsi 1962. a otsusega nr 33 „Looduskaitse ja kultuurimälestiste kaitse korraldamisest Võru rajoonis”.

³Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud sotsiaalministri 30. juuni 1939. a otsusega nr 480 „Üksikute puude, rändrahnude ja esemete looduskaitse alla võtmise asjus”.

⁴Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud keskkonnaministri 28. juuni 2009. a määrusega nr 41 „Põlvamaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine”.

⁵Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Võru rajooni Töörahva Saadikute Nõukogu Täitevkomitee 3. aprilli 1958. a otsusega nr 102 „Looduskaitse organiseerimisest Võru rajoonis”.

⁶Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Võru Maavalitsuse 16. novembri 1992. a määrusega nr 185 „Võru maakonna looduse üksikobjektide ja parkide kaitse korraldamise eeskirjad”.

⁷Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Antsla rajooni Töörahva Saadikute Nõukogu Täitevkomitee 6. juuni 1958. a otsusega nr 67 „Antsla rajooni looduse ja kultuurimälestusmärkide säilitamisest”.

⁸Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud ENSV Ministrite Nõukogu Looduskaitse Valitsuse juhataja 17. märtsi 1959. a käskkirjaga nr 25 „Riikliku kaitse alla kuuluvate rändrahnude, kivikülvide ja põliste puude nimekirjade kinnitamisest”.

⁹Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Võru rajooni Rahvasaadikute Nõukogu Täitevkomitee 17. mai 1985. a otsusega nr 149 „Võru rajooni looduskaitse objektide arvelevõtmise ja mahakandmise kohta”.

¹⁰Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud sotsiaalministri 6. oktoobri 1939. a otsusega „Üksikute puude ja rändrahnude looduskaitse alla võtmise asjus”.

¹¹Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Põlva rajooni RSN Täitevkomitee 30. septembri 1981. a otsusega nr 180 „Looduskaitse objektide kohta Põlva rajoonis”.

¹²Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud keskkonnaministri 12. mai 2006. a määrusega nr 33 „Võrumaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine”.

¹³Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Looduskaitse Nõukogu 8. veebruari 1938. a otsusega „Üksikute puude ja rändrahnude kaitse alla võtmise asjus”.

¹⁴Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Põlva Rajooni TSN Täitevkomitee 22. aprilli 1964. a otsusega nr 35 „Põlva rajooni looduse kaitsest”.

¹⁵Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud ENSV Hariduse Rahvakomissari 22. veebruari 1941. a otsusega „Üksikute puude, rändrahnude ja hiukirnu looduskaitse alla võtmise asjas”.

¹⁶Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Looduskaitse Nõukogu 22. mai 1937. a otsusega „Üksikute puude ja rändrahnude kaitsest”.

¹⁷Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Looduskaitse Nõukogu 23. novembri 1937. a otsusega „Üksikute puude ja rändrahnude kaitse alla võtmise asjus”.

¹⁸Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Looduskaitse Nõukogu 1. oktoobri 1937. a otsusega „Üksikute puude ja rändrahnude kaitsest”.

¹⁹Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Põlva rajooni RSN Täitevkomitee 25. aprilli 1989. a otsusega nr 105 „Looduskaitse objektidest”.

²⁰Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud sotsiaalministri 26. veebruari 1940. a otsusega „Üksikute puude ja rändrahnude looduskaitse alla võtmise asjas”.

²¹Üksikobjekt on esimest korda kaitse alla võetud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1964. a määrusega nr 56 „Maastikuliste keelualade, objektide ja dekoratiivsete taimeliikide riikliku kaitse alla võtmise kohta”.

²²Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Rene Kokk
Minister

Meelis Münt
Kantsler

[Lisa 1](#) Haabsaare kollased kased

[Lisa 2](#) Mäe-Lõhtsu tamm

[Lisa 3](#) Tamme-Lauri tamm

[Lisa 4](#) Väikuni viieharuline kuusk ehk Punde puntrakuusk²

[Lisa 5](#) Haki männid

[Lisa 6](#) Kadõni pettäi

[Lisa 7](#) Karisöödi tamm

[Lisa 8](#) Kooli pettäi

[Lisa 9](#) Korgõmäe ristipettäi

[Lisa 10](#) Mustahamba tamm

[Lisa 11](#) Mäenurme tammed

[Lisa 12 \(ja 13\)](#) Ruuga pettäi

[Lisa \(12 ja\) 13](#) Ruuga tamm

[Lisa 14](#) Rõuge tammed

[Lisa 15](#) Sinisilla tamm

[Lisa 16](#) Snikkeri ehk Savimäe tamm

[Lisa 17](#) Soolätte künnapuu

Lisa 18 Säna hiigellehis
Lisa 19 (ja 35) Hendriku tamm
Lisa 20 Hinsa pettäi
Lisa 21 Jõorte pettäi
Lisa 22 Kaasjärve mänd ehk Mütä pettäi
Lisa 23 Kapera mänd ehk Koobaskõsõ pettäi
Lisa 24 Konnametsa männid
Lisa 25 Korgõmäe pettäi
Lisa 26 Puudesalu Tammetsõõr
Lisa 27 Rahapettäi
Lisa 28 Rebasmäe kuused
Lisa 29 Reinu kadakas
Lisa 30 (ja 31) Roosisaare tammed
Lisa (30 ja) 31 Roosisaare mänd
Lisa 32 Rootsi aegne pettäi
Lisa 33 Sarnito künnapuud
Lisa 34 Toborna pettäi
Lisa (19 ja) 35 Tohkre tammed
Lisa 36 Kuremäe mänd ehk Plotina pettäi
Lisa 37 Lautsi pettäi
Lisa 38 Lepiku pettäi
Lisa 39 Meremäe männid ehk Ustinapedäjäd
Lisa 40 Rõsna kadakas
Lisa 41 Sapimäe pettäi
Lisa 42 Tsirgu mänd ehk Kalmõpettäi
Lisa 43 Hinnimäe rändrahn
Lisa 44 Ihandu liivapaljand ehk Kunnasilla koopad
Lisa 45 Korgõmäe Ivannikivi
Lisa 46 Lagakivi
Lisa 47 Pütsepä rändrahn
Lisa 48 Tinnipalu rändrahn
Lisa 49 Tsutsu kivi
Lisa 50 Karisilla kivi
Lisa 51 Niitsiku Suurkivi

[Lisa 52](#) Uue-Antsla kalatiigi lätted

[Lisa 53](#) Rebasmäe allikad ja ürgmets

[Lisa 54](#) Võidumägi

[Lisa 55](#) Ilumetsa kraatrid